

MAGYARÁG

1938. Jún. 26

VII. No. 176

1 lei

Proprietar:
Văd. lui PÁSZTOR EDE

Fondator: PÁSZTOR EDE

Redactor responsabil:
Dr. SÁHY LÁSZLÓ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
ORADEA, PIAȚA MIHAI VITEAZUL 4

(S. A. conf. art. 32 din decret lege Mon. Of. No. 86. din 13 IV. 1938 în curs de înființare) Înregistrat la Tribunal Bihor secția III. Dos. No. 810-1938.

A Szovjetunió elleni háborúra izgató plakátok jelentek meg Tokio uccáin

Tokió, június 24. A japán főváros uccáin a „nemzeti tömegpárt” és a „birodalom-alapítás pártja” aláírással színes plakátok jelentek meg, amelyek a Szovjetunió elleni háborúra izgatják a japán közvéleményt. Japán addig nem érhet el eredményeket Kínában — mondja a kiáltvány — amíg meg nem semmisíti a Szovjetuniót.

Tárgyalják a szudeta-németek ügyét a cseh kormány politikai bizottságában

Prága, június 24. A cseh kormány politikai bizottsága és a szudeta német párti képviselői megkezdtek a kisebbségi statútum tervezet tárgyalását. Az első értekezleten, amelyen Hodzsa miniszterelnök elnökölt, a szudeta párt helyettes elnöke Kund képviselő előterjesztette a németek kívánságait. A tanácskozásokat folytatni fogják.

A francia fővárosban olyan hírek terjedtek el, hogy Benes csehszlovák köztársasági elnök Franciaországba látogat. Jólértesült körök szerint Benes valóban tervbe vette, hogy június hónapban Franciaországba látogat és felavatja a Vogézekben emelt háborús emlékművet. A nemzetközi események miatt azonban Benes elhalasztotta

utját mindaddig, amíg lehetőség nyílik arra.

Henlein újból Londonba utazik.

London, június 24. A Daily Express értesülése szerint Henlein, a csehszlovákiai szudeta-németek vezére két héten belül ismét Londonba utazik. Utjára Kundt szudeta-német képviselő is elkíséri.

Az ausztriai adósságok rendezésétől függ Anglia és Németország viszonya

London, június 24. A nemzetközi közvéleményt rendkívül érdekli az a kérdés, hogy németország végeredményben milyen álláspontra helyezkedik az ausztriai adósságok kérdésében, mivel ennek a kérdésnek eldőlésétől függ jelentékeny mértékben a most megindult angol-német gazdasági tárgyalások eredménye és ennek nyomán Anglia és Németország viszonyának sorsa.

A Reuter-ügynökség tudni véli, hogy a német kormány hajlandó tovább folytatni az ausztriai kölcsönök fizetési szolgálatát azzal a feltétellel, hogyha az angol kormány elismeri, hogy ezek a fizetésteljesítések nem kötelező jellegűek.

Kétségtelen, hogy Németország nem akarja újat vágni az Angliával való gazdasági és pénzügyi megegyezésnek, mely mérhetetlen előnyökkel jár a német közgazdaságra nézve is. Annál kevésbé száll szembe Németország az angol pénzügyi körökkel, mivel Anglia politikai tevékenységét nagymértékben befolyásolják a gazdasági szempontok és érdekek és különösen azért, sem, mert

hiszen éppen jelenleg kezdte ügyi megsegítésére irányuló tervét megvalósítását.

Agyonsújtotta a villám egy oradeai közrendőr feleségét

Oradea, június 24. Tragikus eset történt csütörtök este Oradeán. A város határában, az úgynevezett Wasserstrom telepen agyonsújtotta a villám Berinde Vasile közrendőr 38 éves feleségét.

Berinde Vasilené egyik leányával együtt volt a mezőn. A tengeri földről szedték fel a levágott tengeri szárazakat, hogy hazavigyék a tehénnek. Ezen a héten vettek még egy tehenet, a meglévő egy mellé, hogy legálább tejjel lássák el a sokgyermekes családot. A Berinde házaspárnak ugyanis 7 gyermeke van.

Alesden egy cigányzenész sujtott agyon a villám

Tegnap itéletidő tombolt Bihormegye keleti és északi részeiben és a viharok a megyében is halálos áldozata van. A másik áldozat az alesdi

csendőrség jelentése szerint — Farkas Gyula kilencgyermekes cigányzenész, akir a lecsapott villám agyonütött. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Az angol királyi pár franciaországi utazását elhalasztották a családi gyász miatt

London, június 24. Hivatalos jelentés szerint az angol királyi pár franciaországi látogatását június 26-ról, július 19-22-re halasztották. Eszerint a háborús hősi halottak ausztrá-

liai, villesbretaneuxi emlékművét is csak július 22-én avatják fel. Az angol uralkodópár utját, mint ismeretes, az angol királyné édesanyjának halála miatt halasztották el.

Valencia kikötőjét bombázták a nemzetiek

Burgos, június 24. A nemzetiek hadijelentése szerint a tengeri szakaszon folytatták az előnyomulást. Valencia és Alicante kikötőit bombázták a fascista repülőgépek. Egy hajó elsüllyedt, egy másik pedig

robbanás történt. A köztársaságiak felkészültek Valencia védelmére. Az andaluziai frontról visszarendelték a csapatokat a város megerősítésére.

TAVIRATOK:

OLASZ CÍFOLAT A ROSSZ TERMÉSRŐL

Róma. A Giornale d'Italia foglalkozik az angol és francia sajtóban megjelent hírekkel, hogy Olaszország buzatermése katasztrófális lesz és az olasz kormány külföldön keres kölesönt. A lap szerint az aratás már megkezdődött Olaszországban és a termés kielégítő. Olaszország pedig nem lér külföldi kölesönt, mert a saját erejéből él meg. Politikailag Olaszország magatartása békítő de ugyanakkor szilárd és minden eshetőségre kész.

NICARAGUA KILÉP A NEPSZÖVETSÉGBŐL

Newyork. Nicaragua középamerikai állam bejelentette az Egyesült Államok külügyi hivatalában, hogy kilép a Népszövetségből. — Példáját július elsején követi Honduras is. A legközelebbi panamerikai kongresszusra, amit L'mában tartanak meg, javaslatot terjesztenek elő az amerikai Népszövetség megalakításáról.

Időjárás

A hőmérséklet változatlan, több helyen vihar, általában derült égbolt.

Terményárak Oradeán

Buza 680, rozs 520, tengeri 350, zab 460, árpa 420, fehérbab 600, tarkabab 500.

Ralea munkügyi miniszter reformtervei

Törvényileg biztosítják a munkások aggkori nyugdíját

București június 24. Munkás jóléti törvényeink a leghaladottabb szelleműek, de alkalmazásuk még hiányos volt. Ralea munkügyi miniszter most minden figyelmét a munkásproblemaakra fordítja.

Az elaggott munkások nyugdíjazása

A franciaországi munkügyi minisztériumot is a legnagyobb mértékben foglalkoztatja az elaggott munkások nyugdíjazásának kérdése. Ramadier munkügyi miniszter törvényjavaslatot készített, amely valószínű forradalmat jelent a munkástörvénykezésben. Ramadier véleménye az, hogy minden munkás, aki betöltötte 65-ik életévét, 1500 frank havi nyugdíjra jogosult. A törvényjavaslat azért fog forradalmat előidézni, mert nyugdíjat előírja azok részére is, akik nem fizettek tagsági díjat a Betegsegélyező, szakkamaránál, vagy más intézményeknél. A javaslatot hosszabb vita után eredeti formájában fogadta el a francia kamara.

Ralea munkügyi miniszter programjában is szerepet játszik a törvényjavaslat előkészítése. Az elaggott munkások nyugdíjazása azonban csak kis fejezet a nagy reformok körül, amiket Ralea miniszter előkészít. Jelenleg a „Dopo Lavro” és „Kraft Nach Freude” szervezeteket tanulmányozza, amelyek Olaszországban és Németországban hasznos intézményeknek bizonyultak.

Öfelsége II. Károly király legmagasabb gondoskodása alatt a romániai munkásság részére új és biztató horizontok nyílnak. A munkásság szükségletei sokkal nagyobbak, semhogy meg ne adnák nekik a megoldásokat, amikre oly rég várnak türelmetlenül.

A Ralea miniszter által tervezett reformok után kielégítő megoldást fognak elérni és a munkásság óhaja teljesedésbe megy.

A román élet új ritmusát a munkásság is érezni fogja...

Munkáslakásokat épít az állam

A munkásbiztosító gyermekgondozó központja a biztosítottak gyermekeinek születési és halandósági statisztikájának bevizsgálására vizsgálatokat folytatott. Az adatokat dr. M. Zavergiu Teodoru gyűjtötte össze és a statisztikák nyomán fontos intézkedéseket adtak ki az ipari központokra.

Az összegyűjtött adatokból kiderül, hogy Bucurestiben például 1016 biztosított család közül csak 274 háztulajdonos. A többiek bérlők, 45-en pedig a gyárakban laknak. A helyzet csaknem teljesen ugyanilyen

az összes ipari központokban. A nagyvárosok periferiáin a soktagú családok kicsiny és egészségtelen lakásokban laknak. Az olcsó munkáslakások hiánya még keletű, de a szükséglet nagyok voltak és az építési tervből csak nagyon keveset valósítottak meg. A

kérdést most újra tanulmányozzák és új alapokra helyezik.

Az olcsó munkáslakások terve egy fejezete lesz a nagy nemzeti újjáépítési gazdasági programnak, amit jelenleg a legfelsőbb gazdasági tanács készít elő.

ÖFELSÉGE BESZÉDE a „könyvhónap” megnyitási ünnepségén

București, június 24. — A „Könyvhónap” megnyitási ünnepségén Öfelsége a király a következő beszédet mondotta:

— A Könyvhónap megnyitásával újból egy lapot fűztünk a hagyomány könyvéhez. Ez az ünnepség a művelődés igazi ünnepe és minden évben új lendületet ad mindazoknak, akik a könyvvel foglalkoznak. Ünnepe lett az íróknak, kiállítás lehetősége a kiadóknak, a testvéri együttműködés ünnepe mindenkinek, akiknek köze van a könyvhöz. Nagy örömmel fogadtam el a könyv ünnepére való meghívást, mert lelkemben mély szeretetet és nagy hitet őrzök a műveltséget terjesztő könyv iránt, tudva, hogy műveltségében lesz naggyá a nemzet. Ebben mély politikai elgondolás is vezet engem: a harc politikáját kell folytatnunk, hogy ezt a nemzetet a világban megérdemelt helyére juttassuk. A legmélyebb köszö-

netemet fejezem ki az íróknak a könyvkereskedőknek és a kiadóknak hozzáértésükért és szeretetükért, amellyel ezt a kiállítást megrendezték. Ma mostanáig nem tudtunk indenben eleget tenni a sok jogos kívánságnak, ez annak tudható be, hogy országunk szükségelt rendkívül nagyok és jelenleg parancsoló szükségessé válik a nemzeti védelem kérdése, de ez után nyomon következik a lélek védelmének és a román kultúra megacélozásának szükségessége. A megújulásnak ebben a korszakában az íróknak kötelessége, hogy megértsék az új idők lelkét és a politikai megújulás korában nagy szükség van a lelki és művelődési megújulásra. Ismerem íróink lelkét és számítok rájuk. Királyi üdvözlétemet hozom azoknak, akik műveltségünk felemelésén dolgoznak és kívánom, hogy ez a kiállítás is új haladást és lendületet teremtsen.

Családi háború epilógusa az oradeai tábla előtt

Egy évre ítelték Silberstein Zoltánnét, de a büntetés végrehajtását feltüggesztették

Ma ítélkezett a tábla Silberstein Zoltánné ismeretes bűnpörében. Az asszonyi tudvalevőleg — távollétében — egy évi börtönbüntetésre ítélte a törvényszék életveszélyes te nyegtelés címén. Silberstein Zoltán kereskedő ugyanis feljelentést tett, hogy az asszony, aki Málta szigetéről tért haza Romániába és akit ő egy házasságközvetítő ajánlatára vett feleségül,

víriolla fenyegette és kést rejtett a párnája alá, mert ő nem akart vele tovább élni.

A törvényszék előtt két tanu eskü alatt igazolta, hogy Silbersteinné valóban megfenyegette férjét.

Silbersteinné — közben házasságközvetítés miatt jelentette fel férjét, aki, szerinte, elköltötte dollár-hozományát, (ebben a perben azonban a

törvényszék megszüntette az eljárást), utóbb a perek lavínáját indította meg. A törvényszék ítéletét megfélebbizte, de közben

hamis eskü címén feljelentést adott be a per koronatanui ellen.

Az ügyész nem találta beigazoltnak a hamis eskü vádját és megszüntette az eljárást.

A táblán már több tárgyalást tartottak az ügyben. A legutóbbi tárgyaláson a vádlott Silbersteinné védője dr. Sangeorgheanu útján újabb tanuk kihallgatását kérte, amit a tábla el is rendelt. Ma hallgatták ki ezeket a tanukat, akik semmi lényegbe vágót nem mondtak. Az egyik tanu azt állította, hogy Nemes János — a törvényszéki tárgyalás koro natanuja kijelentette előtte, hogy azért haragszik Silber-

steinnére, mert az „ulcan piszkolta” őt.

A védő újabb tanu kihallgatását kérte, de Niciu főügyész ellenzésére a tábla elutasította a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó indítványt. A perbeszédek elhangzása után

a tábla jóváhagyta a törvényszék ítéletét, tekintettel azonban arra, hogy házasságról van szó, a büntetés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

Inspektoros gyógyszerárak

Szombat, június 25.

Arany Kereszt, Piața Unirii 1. Tel. 2852
Csillag, Str. Nic. Iorga 23. Tel. 2551
Diana, Str. Astra 11. Tel. 259
Szent Antal, Regele Ferdinand Tel. 1355
Kigyó, Piața Regina Maria Tel. 2965

— Felmondás nélkül nem bocsáthatók el az üzemi tisztviselők még akkor sem, ha elbuktak a nyelvvizsgán. Nagy jelentőségű határozatot hozott a timisoarai közigazgatási bíróság. Az oradeai városi üzemektől egy nyelvvizsga után, több alkalmazottat minden felmondási idő nélkül elbocsátottak. A város arra hivatkozott, hogy a nyelvnemtudás miatt történt elbocsátás alapján sem felmondás, sem kártérítés nem jár. Az érdekeltek a timisoarai közigazgatási táblához felebbezték, amely most tartott tárgyalásán helyt adott a felebbezésnek és kimondta, hogy az üzemi alkalmazottak nem köztisztviselők, hanem magánalkalmazottak, így tehát csakis a munkatörvény alapján lehet felmondani nekik, akár nyelvvizsga, akár más címen bocsátják el őket. Az érdekelt alkalmazottak pere a felmondási időért a munkabíróság előtt már folyamatban is van.

Oradea anyakönyve

SZÜLETÉSEK:

Dénes János, Malek Róza, Berinde Ioan, Marian Anton, Ciuca Iustinian, Elehes Nicolae, Bogdan Maria, Braun Tamás, Stern Márk, Cucuila Iana, Ivan János, Chiș Ana.

HAZASSÁG:

Berger Jakab magántisztviselő és Holzer Jozefin, Judea Emeric kőműves és Taran Margareta, Szabó Kálmán kőműves és Móra Ilona, Juhász József cipész és Pop Veronica, Szűts Ferenc köztisztviselő és Négyessy Ilona, Csillag Andor mázoló és Herskovits Piroksa.

HALALOZÁSOK:

Dosu Ilie 68 év, özv. Szénási Károlyné 84 év, Müller Kálmán 27 év, Pál Katalin 60 év, Özv. Stolp Sándorné 78 év, Marc Petru 50 év, Vékony Katalin 9 év, Rosenbluth Ferenc 51 év, Jaczkó Károly 55 év, özv. Molnár Károlyné 43 év, Popus Tanasené 36 év, Benedikt Sándorné 29 év.

GANGSZTERTRAGÉDIA

Al Caponet fegyencársai az örületbe kergették

Két vakmerő embernek sikerült megszöknie az alcatrazi híres cellabörtönből

San Francisco, június 24. — Két alcatrazi fegyenc: Ralph Roe és Ted Cole véghezvitték a lehetetlent:

megszöktek abból az acélbörtönből, ahonnan még senkinek nem sikerült elmenekülni.

holott Alcatrazon több ezer olyan ember él, akik igazán nem mondhatók gyávnak. A két fegyenc sokkal inkább ragaszkodott életéhez, mintsem hogy egyszerűen a vízbe vetette volna magát és uszással igyekezett volna menekülni. Az amerikai ördögziget körül cápák hemzsegek és a tengeráramlások mindig kifelé sodorják volna őket, úgy, hogy a partoktól a nyílt tengerbe kerültek volna. A menekülésnek egészen különös módját választották tehát. Mivel a gépházban dolgoztak, üres olajkannákat gyűjtöttek, ezeket összeforrasztották, később pedig egész csónakká képezték ki, úgy, hogy beleülhettek és sajátkezüleg készített bádogevezőkkel a csónakot irányíthatták is.

Mikor a csónakot a vízpart-ra vitték, egy ór meglepte őket Leütötték, bedobták a különös járművet a vízbe, utánaugroztak és sikerült elmenekülniök. A fegyintézet igazgatója James A. Jontson mindössze néhány szavas nyilatkozatot tett az újságírók előtt:

— Mától kezdve megsemmisítünk minden üres tartányt, a fegyencet pedig elfogjuk. Más mondanivalóm nincs.

De az újságírók mégis megtudták egyet-mást az acélziget titkaiból, többek között azt is, miért került a fegyház leghíresebb lakója, Al Capone, az örület házába, Capone mestert 1932-ben ítélték 11 évi fegyházra, jövedelmének eltitkolása címén. De az acélzigeten állandóan veszélyeztetette életét egy régi ellenfele a Touhy, mely annakidején hadilában élt Capone bandájával. Ennek tagjai megfogadták, elteszik láb alól hajdani nagy ellenfelüket. Nem volt óra, melyben a szabóműhely szorgalmas munkása, Al Capone, biztonságban lehetett volna előlük. Állandó rettegés, félelem, álmátlat éjszakák, megmérgezett ételek és italok kergették Al Caponet az örületbe.

Egyszer kés furódott egy hüvelyknyire a feje mellett az ajtóba, máskor pontosan melléje

zuhant egy kilencfontos vasgolyó. Touhy gangster összegyűjtött minden patkányt és elhelyezte Al Capone cellájában, melyet egy izben fel is

gyújtottak. Végül is a bandita ideglete felmondta a szolgálót és dühöngésben élte ki magát, mire kórházba vitték.

Két kis pásztortű Arad határában belefulladt a Muresba

Arad, június 24. Megdöbbentő szerencsétlenség történt ma a Ciala erdő melletti Mures-parti szakaszon. Ticu Ioan pecicai 12 éves gyermek, aki mint tehénpásztor Cheveresan erdőőrnél volt alkalmazásban, jószágait a Ciala erdő melletti legelőre, a folyó partjára hajtotta legelni. A kis tehénpásztor ott összetalálkozott a Babou erdőőrnél szolgáló Copa Florian 16 éves, Bihormegyből származó kollégájával s a két gyermek elhatározta, hogy megfürdenek. Elsőnek Ticu ugrott a Muresbe s egy darabig a part melletti sekély vízben lubickolt, pár perc múlva azonban a parton álló Copa rémülve látta, hogy

uszni nem tudó barátját elkapta és magával sodorta az

ár. A bátor ifu, — bár ő sem volt jó úszó — azonnal a folyóba ugrott és a már többször alámerült gyermeket utólérte, megragadta és uszott vele a part felé. A parton távolabb állók, akik szemtanúi voltak a tragikusan végződött fürdésnek látták, hogy a barátjáért vízbe ugrott tehénpásztor már majdnem a partig vonszolta a kis Ticut, amikor mindketten elmerültek az ezen a helyen különösen mély és gyorsfolyású Muresben. Pár méterrel lejjebb még látták felbukkanni a szerencsétlen tehénpásztor-gyermekeket, akik azonban

néhány perc múlva végleg elmerültek az örvényekben.

A közelben csolnakázók és fürdőzők közül többen keresé-

Argentínában a Niagara-hoz hasonló hatalmas vízesést találtak

Buenos-Aires, június 23. Argentína északi részében épp olyan szép vízesést találtak, mint a Niagara. A Prensa című lap, amely ezt a hírt közli, megállapítja, hogy Argentínában még hatalmas benemjárt területek vannak és sajnálatos, hogy a lakosság a városokba tömörül, ahelyett, hogy gyarmatosítani igyekezne a még szűz földeket, ahol nagy gazdaságok hevernek parlagon.

sükre indultak a tragikus sorsu fiuknak, de eredménytelenül, mert nem sikerült rájuk találni. Hullájukat még nem vetette partra a víz.

Nagy mennyiségű új férfi és női kelme-maradékok érkeztek Steiner maradékoshoz Caler Victoriei 3. az udvarban balra.

MEGJELENT és mindenütt kapható Gál Zoltán: Román-magyar, magyar-román szótár egy kötetben, ára 25 lei.

A román-magyar kulturális közeledés lelki feltételei

Dr Kádár Imre író a cluji Magyar Színház igazgatójának nyilatkozata

A román-magyar kulturális közeledés az utóbbi időben sokat szerepelt a lapok hasábjain. Az elhangzott vélemények azonban nem hozták meg a kívánt eredményt.

A kisebbségi kormánybiztoság most e cél érdekében kíván munkálkodni, ami az érdekeltek lelkeiben új reményeket ébreszt.

Szükségessé látjuk megszilárdítani az ardeali kisebbségi lelki szellemi kiválóságait, hogy megtudjuk, mi a véleményük azon lehetőségekről és módokról, amelyek a román-magyar lelki közeledést a megvalósulásig juttatnák.

Kádár Imre cluji magyar színházigazgató nyilatkozata

Kádár Imre, a cluji magyar színház igazgatója, a romániai Pen Klub kisebbségi osztályának alelnöke, aki mint író, számtalan kiváló alkotással gazdagította az irodalmat, alapos ismerője a román irodalomnak. Több román irodalmi munkát fordított le magyar nyelvre, tehát a román lelki-séget is tanulmányozhatta.

— Hogyan képzelem el igazgató ur a román-magyar kulturális közeledés megvalósítását? — tettük fel az első kérdést.

— Elengedhetetlen feltétel annak a történelmi törvény szerűségnek a felismerése, hogy a két együttműködő nép közös érdek-egységet alkot és a közöttük levő viszonyt nem szabad politikai játékszernek használni. Az őszinte testvéri rokonszenv kifejtésének azokat a lelki és erkölcsi tényezőket, amelyek a két nép egymásra találását véglegesen megvalósítanak.

— Melyek azok a feltételek,

amelyeknek árán a közeledés végrehajtható?

— Mindenekelőtt helyre kell állítani a kölcsönös bizalmat. Alaposan és a magunk valóságában meg kell ismernünk egymást. El kell felejtünk korábbi tévedéseket, amelyek a múltban történtek. Meg kell teremtenünk a lelki kincsek ki-cserélésének lehetőségét, mert szilárd az a meggyőződés, hogy egy sikerült irodalmi mű jó fordításban többet tesz a kulturális kapcsolat kifejtéséért, mint számtalan politikai akció. Mert a politikai akció nem bír a lelkekben gyökeret verni s csak a fej-szinen mozog.

— Hiszi-e, — hangzott utolsó kérdésünk, — hogy „királyi alapítványok” hozzájárulhatnak a közeledés gondolatához?

— A legnagyobb mértékben. A királyi alapítványoknak tekintélyes anyagi és erkölcsi tekintélyük van. Tanulmányozni kellene ezt a tervet — fejezte be dr. Kádár Imre.

Esküvője előtt felakasztotta magát

Timisoaráról jelentik: Ritter Rudolf 19 éves asztalossegéd, a timisoarai gázgyár alkalmazottja a telep egyik fabarackjában felakasztotta magát és meghalt. Az asztalossegédnek

mest lett volna az esküvője egy 22 éves leánnyal, szülei azonban ellenézték házasságát. Válfeszítéssel elkeseredésében követelt tette.

NYÁRI SPORTVONAT BUDAPESTRE

Utlevél nélkül, csak személyazonossági igazolvánnyal

Oradeáról indul július 7-én 12.30-kor, Budapestre érkezik 18-20-kor.
Budapestről visszaindul július 12-én 9-40-kor, Oradeára érkezik 17.30-kor.

Részvételi díj 1.320 lei, (gyermeknek 820 lei)

Jelentkezési határidő: július 2 esti 8 óra a

Wagons-Lits Cook és Europa Menetjegyirodákban

ORADEA, BULEVARDUL REGELE FERDINAND

A különvonat utasai Budapesten a

„METROPOLE”-ba szállnak
Rákóczi-út 58. a város szívében.

150 modern szoba 4— pengőtől, teljes penzió 9— pengőtől. —
Patináshírű kiváló konyha. Valódi ardeali Flekkenkülönlegessé-
gek. Esténként szegedi Farkas Jóska cigányzenekara, d. u. és
este Virány-jazz. Tánc. Perényi Lili énekel.

200.000 lei kártérítésre kötelezte a tábla az orvost mert páciense hibás kezelés miatt halt meg

Sibiu, június 24. A város közvéleményét huzamosabb időn keresztül foglalkoztatta az a pereskedés, amely Fecht Pál fogtécnikus és dr. Karl Stürner ismert sibiui orvos között folyt. A fogász bürvádi feljelentést tett volt háziorvosa, dr. Stürner ellen, gondatlanságból okozott emberölés címén.

Fecht Pál keresetében előadta, hogy Edit nevű leánya megbetegedett és ekkor dr. Stürnert, mint a család házi orvosát hívták hozzá. Néhány nappal később az orvos hibás kezelésének következtében a beteg állapotában rosszabbodás állott be és nemsokára ezután meghalt.

Ez még a elmúlt év elején történt és a tavaly megtartott törvényszéki tárgyalás iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg. A vád, illetve magánvád és védelem képviselőinek rendkívül heves szó-párbaja után a bíróság büntetésnek találta az orvost, akit egy hét fogházbüntetéssel sújtott, ennek végrehajtását azonban próbaidőre felfüggesztette. — Ezenkívül kötelezte a vádlottat hogy az áldozat szüleinek 150 ezer kártérítést fizessen. Mindkét részről történt felebvezés folytán az ügy a braşovi ítélőtábla elé került, amely most foglalkozott az érdekes esettel. A tábla hosszas tanácskozás után megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét. A büntetőjogi felelősség alóli felmentette dr. Stürnert, ellenben büntös-

nek találta hivatásából elkövetett mulasztás vétségében. Ezért a tábla a törvényszék által megítélt 150.000 leies kártérítési összeget 200.000 leire emelte fel.

Nincs kegyelem!

Ütik, gyurják, szurkálják a hiúság áldozatait a „szépsítő-intézetben”

A franciák szeretnek azzal dicsekedni, hogy Páris a legsikesebb nők városa, viszont mi meg vagyunk róla győződve, hogy a mi asszonyaink a kontinens legszebb hölgyei közé tartoznak.

És most elmondom, hogy mi mindent visel el csendes megacással a nő, hogy megszerezze, vagy konzerválja szépségét. Hőfőher butorok, puha szőnyegek, parfümillat, minden széken szépsülni vágyó nő: ez a modern kozmetikai intézet városházájába. Innen szárnyasajtó nyílik a szomszédos terembe, ami olyan, mint valami laboratórium. Kvarclámpák, villamos készülékek, titokzatos rendeltetésű lombikok és gépek so rakoznak körül a falak mentén. És mindenütt tükrök. Fali tükrök, álló tükrök, kézítükrök. Türok jobbról, balról, minden oldalról.

Hatalmas üvegszekrény, tele csillogó üvegekkel, tégelyekkel, tubusokkal: arckrémek napapra, éjjelre, szép időre, rut időre, kenőcsök, szeplők, pattanás, hámlás, ráncok ellen, hajnövesztő, hajfestékek, műszempillák, körömlakkok és

Visszatért utjáról a sugár expedíció

Most tért vissza a szovjet-orosz tudományos akadémia által kiküldött „sugár-expedíció”, amely azt a feladatot kapta, hogy az egyenlítő vidékén a szíratósféra kozmikus sugarait tanulmányozza. Az expedíció nyolc hónapig dolgozott és 20.000 méter magasságig engedte föl műszeres ballónjait. A kutatások eredményeképpen a tudósok arra a megállapításra jutottak, hogy a kozmikus sugarak 10 milliárd voltos feszültséget tartalmaznak és intenzitásuk az egyenlítő környékén csak a háromnegyedét teszi ki a Leningrád környékén tapasztalt intenzitásnak.

kékénü burába dugják az áldozat fejét, bekapcsolják az áramot és ömlik a gőz az arcra. Ónagysága eltorzult képpel tölt el jó félórát a forró gőzben és mikor rákvörösen kikerül, már újabb kinzószer-szám: a száritólámpa várja.

Ha szépsülni vágyó arcán netán mittesszerek is akadnának, újabb fájdalmas felvonás játszódik e. A mittesszereket manapság úgy távolítják el, hogy minden egyes pontocskát hegyes tűvel felszurnak s közben a szerencsétlen áldozat szeméből potyognak a könnyek.

Most bekenik az arcot valami csodakenőccsel, aztán be kötik a páciens szemét és kénporral hintik be a bőrét. Ezt villamos géppel szétdörzsölik, majd lemosás, végül pedig, ha a hölgy kívánja, művészileg kifestik.

Rendszerint kívánja.

Lekalapálják a kövér hölgy tokáját

A következő fülkében terebélyes nő pihegve várja, hogy eltüntessék meglehetősen mutatós tokáját. Nem kell sokáig várnia, mert hamarosan megjelenik egy kisasszony, ökölnyi nagyságu vasgolyóval és azzal simítja, ütögeti, gyurja az áll alatti felesleges zsírréteget. Később villannyal hajtott kis kalapácsok esnek adáz dühvel ugyanennek a tokának. A kövér nő szó és jaj nélkül viseli el a kellemetlen kalapácsolást.

Sorra benézünk a többi fülkébe is. Egy nő tulerős bokáján ugyancsak villanygép buzgólkodik a jövődőlábak érdekében... Itt szeplőt hámlassztanak, amott orrot egyenesítenek, másutt szemölcsöt irtanak: tűzes tűvel. Ahány fülke, annyiféle kellemetlen, szépséti mahináció...

És amikor a pácolás, pofózás, vasalás, gőzölés, szurkálás, égetés, kalapácsolás befejeződik, a hölgyek kecsesen végiglibbennek a déli korzón és mintha mit sem szenvedtek volna, édesen mosolyognak!

Hát nem hősök?

Bartók Irén

Megjelent a szesz törvényt módosító törvényrendelet

Szabályozták az italmérési engedélyek kiadását. Milyen iratok szükségesek az italmérési engedély megszerzéséhez?

Cluj, június 24. A hivatalos lapban megjelent az 1932-ös szeszjövédéki törvény egyes intézkedéseit megváltoztató törvényrendelet.

A rendelet törvény teljesen új alapokra helyezi a szeszjövédék vezérigazgatóságának szervezetét, amennyiben ez a vezérigazgatóság a jövőben, mint a „szeszadasi jövédék kereskedelmi ügykezelőse” fog a pénzügyminisztérium felügyelete alatt működni. Ezzel kapcsolatosan a szeszelosztás ügyét is rendezték. A szeszjövédéknek a jövőben joga lesz egyes megyékben a szeszelosztást saját kezelésébe átvenni, továbbá az árlejtéseknél eltekinthet az államháztartási törvény merev előírásaitól.

A rendelet törvény fontos intézkedéseket tartalmaz a szeszgyárak kvótáira vonatkozólag is.

Bizonyos, hogy lényeges eltolódások lesznek az egyes gyárak kvótái között.

Az italmérési engedélyek elnyerését is szabályozza a rendelet törvény. Az italmérési engedélyhez szükséges a román állampolgárság, katonai szolgálat, írni-olvasni tudás, megbélyező jellegű elítélésben ne

legyen része, nem folyik ellene csodeljárás, nem volt elzárva, nem volt a borászatban előforduló hamisítások leküzdéséről szóló törvény alapján elítélve, ugyancsak nem volt elítélve iszákoság miatt és hogy a fenti törvény alapján nem volt tizenötezer lejnél nagyobb összeg fizetésére elítélve. Az italmérési engedély elnyeréséhez a következő okmányok szükségesek: állampolgársági igazolvány, katonai igazolvány, erkölcsi bizonyítvány, az Iparkamara véleményezése és egy nyilatkozat, hogy a többi feltételnek megfelel.

Kiszámítom

Önök, szerencsés csillagzat alatt született-e. — **Megmondom** multját, jelenjét, jövőjét. Tanácsot adok üzleti, szerelmi és házassági ügyekben.

Vagyonossá tehetem, ha a most inauló játékra kiszámíttatja velem nyerő sorsjegyszámát. Közzölje pontos címet, születési évét, hónapját és napját.

Myra grafolog Oradea, Str. Pasteur 7. **Vidőkre válaszbélyeg ellenében azonnal válaszolok.** — Irjon még ma!

lő központoknak szervei Ardealban egyáltalában nem jelentkeznek és az ardeali gyapju-termelő vásárló nélkül áll. Így azután előállott az a helyzet, hogy a falvakban ügynökök jelentek meg, akik 50—60 százalékkal kevesebbet ajánlanak fel, mint a maximális ár.

Németellenes tüntetések voltak egy líván kikötőben

Kaunas, június 24. A litvániai Klaipeda kikötőben hatalmas németellenes tüntetések voltak. Német kirándulókkel telt hajó érkezett a kikötőbe és az utasok mielőtt a hajó kikötött volna, a nemzeti szocialista himnuszt és más hazafias dalokat énekeltek. A parton várakozó tömeg hevesen tüntetett a német utasok ellen, úgy, hogy a rendőrségnek kellett közbelépni. A rendőrség több egyént letartóztatott, — akiknek szabadonbocsátásáért a tömeg tüntetni kezdett. A rendőrkapitányság több ablakát betörték, két rendőr megsebesült.

Huszezer lej készpénzt és harmincezer lej értékű dohányárut raboltak a „Discom” egyik kocsijáról

Lugoj, június 24. Bocsa és Gataia között ismeretlen tettesek vakmerő rablótámadást hajtottak végre a Discom egyik kocsija ellen. Az ország-

uton haladó kocsit megtámadták és kirabolták. A dohányelosztó társaság kocsijáról huszezer lej készpénzt és harmincezer lej értékű dohányárut vit-

tek magukkal az utonállók. A tettesek kézrekerítésére erőteljes nyomozást indítottak.

Nagy angol kölcsönt kap Románia és Olaszország

London, június 24. A Daily Express jelenti, hogy Volbi volt olasz pénzügyminiszter Londonba járt, ahol a Cityben eredményes tárgyalásokat folytatott egy Olaszországnak nyújtandó hitel ügyében. A lap tudni véli, hogy a volt pénzügyminiszter tárgyalásainak eredményeképpen Olaszország bő-

séges hitelt kap közelebből Angliától.

Hasonló tárgyalásokat folytatott Londonban Tatarescu román királyi tanácsos is, aki Chamberlainnel, Halifax-szal, Vansittart-tal és Sir John Simon kincstári kancellárral tárgyalt. Tatarescu ígéretet kapott arra, hogy a török 16 mil-

lió fontos kölcsönhöz hasonló hitelt nyújt Anglia Romániának is. A ap véleménye szerint a kishatalmak Anglia által való megsegítése Európa politikai és gazdasági életének megszilárdulását fogja maga után vonni.

Hektáronként 1200 kilogramm átlagtermésre lehet számítani

București, június 24. — Az ideai gabonatermés rendkívül bőségesnek ígérkezik hasonlóan az 1932. évihez. Az általános helyzet a következő: A földművelésügyi minisztérium becslése szerint hektáronként 1200 kilogramm átlagtermésre lehet számítani. Ez a szám megszorozva a bevetett területtel, tehát 350 millióval, arra enged utalni, hogy az össztermés 420 ezer vagon lesz. A minőség is igen jó. Az őszi buzavetést a délkeleti részeken már aratják.

A repcét cséplik és 1200 kilogrammot érnek el hektáronként. Az őszi rozs cséplése is megkezdődött. Eléri az 1500 kilogrammot hektáronként. A tavaszi rozs állapota valamivel rosszabb és valószínűleg csak

közepes termést fog dni. A tengeri az utóbbi hetek esőzései nyomán igen szépen fejlőd-

dik. A zab gyenge termést ígér a tavalyihoz hasonlítva.

A hatóságok részére történő gabonaszállítások illetékkötelesek

Az aradi kereskedelmi és iparkamara ezután hozza az érdekeltek tudomására, hogy az 55161/1938. számú pénzügyminiszteri rendelet értelmében a gabonaneműek értékesítéséről szóló törvényben megállapított proporcionális adó-mentesség nem vonatkozik a hatóságok részére történő gabonaszállításokra, hanem csupán a magánosok közötti forgalomra, így tehát a hatóságoknak szállított gabonamű-

ek után le kell róni a bélyeg-törvény 15. szakaszának 3. paragrafusában megállapított — 1.40 százalékos proporcionális adót.

Ardealban n' os gyapjuvevő

A földművelésügyi minisztérium megállapította a gyapju minimális árát és annak felvásárlásával a Cecopovat és az Uniunea Sindicatilor Agricolel bízta meg. Ezeknek a felvásár-

A MUNKÁSOK

szabadidejének megszervezését tanulmányozza Ralea munkügyi miniszter, aki ma a „Curentul” hasábjain nyilatkozik erről a kérdéssel. Könyvek mozi, rádióelőadások; ingyenes vagy nagy vasuti kedvezményekkel járó kirándulások: ez van a miniszter programjában. Csaknem minden külföldi államban intézményesen megvan szervezve a munkások pihenőnapj szórakozása. A legsebb eredményeket e téren Franciaország érte el. Remélhetőleg Ralea miniszter is a franciaországi példát veszi mintának. A miniszter ismeri a munkásság helyzetét. Ime mit olvasunk abban a lapban, a „Dreptatea”-ban, melynek miniszterre történt kinevezése előtt ő volt a főszerkesztője: „A munkásság helyzete nem a legkedvezőbb. A gyárak és a műhelyek legnagyobb részében a munkások napi 14 órát dolgoznak. Nem tartják be a nyolcórás munkaidőről szóló törvényt, amelyért a munkások generációi küzdöttek. A textiliparban az éjjeli munkára kényserítik a nőket és gyermekeket”. A munkáskérdések — a mint egy másik fővárosi lap megállapítja — a közérdeklődés homlokterébe kerültek. S már az is valami, ha foglalkoznak ezekkel a kérdésekkel.

Drága a futball-világbajnokság, de hasznos... tiszta nyereség, 100 ezres prémiumok a világbajnoki tornán

Páris, június. Egészen a középöntőkig bizonyos nyugalanság kísérte hivatalos részről a futballvilág bajnoki küzdelmeket. A rendezés költségei kerek 4 és fél millió frankot emésztettek fel (legtöbbre éppen a leggyengébb csapat, Hollandia válogatottja került, amelynek utazási és egyéb költségeire 405.000 frank, tehát egy-egy pernyi játékosra 4500 frank esett). Problematikus volt, hogy vajon ezt a hatalmas

összeget be lehet-e venni?

A négy középöntő mérkőzés azután nem kevesebb, mint 1 millió 544.303 frankot eredményezett s a rendezők gondjait végképpen megoldotta. Az elődöntőkön 2.255.232 frank volt a bevétel. Ezzel a „kasszával” együtt ez 3.799.535 frank s a megismételt középöntő (Brazília - Csehszlovákia) két elődöntő és a döntő — amelynek bevételét 2 millió frankra

lehet becsülni, — bevételeivel együtt a világbajnoki torna körülbelül 1 millió frank tiszta

1934: Olaszország:

Bologna: Ausztria-Magyarország 186.535 líra
Turin: Csehszlovákia - Svájc 103.460 „
Firenze: Olasz-Spanyolország 271.415 „
Milan: Német-Svédország 122.825 „
684.235 „

1938: Franciaország:

Magyar - Svájc 226.000 frank
Cseh - Brazília 350.000 „
Olasz - Francia 875.813 „
Svéd - Kuba 102.409 „
1.544.302 „

A frank és a lira 1934-es árfolyamát véve számítási alappul, a bevétel megkétszereződött. Ez különösen jelentősnek tekinthető Franciaországban, ahol a sportérdeklődés még nem fordult elsődlegesen a futball, hanem inkább a kerékpár és a box felé.

Zokognak a játékosok

A mérkőzések egyébként drámai momentumok között zajlanak le. A vesztes csapatok játékosai zokogva, egymást átölelve, vagy szidalmazva vonulnak be öltözőikbe. Ennek a neurasténikus megnyilvánulásnak nem kis részben az anyagiakban keresendő a magyarázata: ugyanis egy-egy megnyert játékért fejedelmi prémiumokat kapnak a jómódú nemzetek válogatottjai. Például a brazilai reprezentatívok 280 ezer frankot kerestek volna, ha Csehszlovákia elleni első mérkőzésüket megnyerik. Walter, a délamerikai csodakapus 30 ezer frankot veszített abban a pillanatban, amikor Nedjedly hálójába helyezte a kiegyenlítő tizenegyet. Nem csoda hát,

nyereséggel zárult.

A négy esztendeje Olaszországban lezajlott s a most folyamatosan levő világbajnoki küzdelmek összehasonlító pénztárlapjaiból kiderül, hogy a labdarúgás iránti érdeklődés nagyban emelkedett. Ime, a két torna középöntőinek kasszaadatai:

hogy kicsurrant szeméből a könny. A többieknek a cseh gól fejenként 25 ezer frankjukba került.

A román játékosok balzsamos szereplésükkel egyenként 42 ezer franktól estek el. Ennyi lett volna a prémium, ha a középöntőbe kerülnek. A svéd futballisták, eljutva az elődöntőig, máris 5000 svéd koronát tettek zsebre. Az „azzurrik” tudvalevőleg a dicsőségen kívül a nemzeti ajándékért is küzdenek, amely — az elmúlt világbajnokság tanulsága mutatja — életük végéig mentesíti őket a gondoktól.

Legtöbbször természetesen a francia futballisták nyerhetek volna. A nagy gyárak, áruházaik, a dús gazdag szövetség fejedelmi jutalmakat helyeztek kilátásba a csapatnak a világbajnokság esetére. A száz ezres prémiumnak ez a rendszere anyagilag sem mutatkozott rossz üzletnek, hiszen a torna tiszta nyeresége, ha a francia csapat nem esik ki, nyilvánvalólag több millió lett volna.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavanként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szóig 20 lei. A rumba igazoló-jegy, szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 lejért közlünk. Jelíggel, vagy „cim a kiadóban” jelzéssel feladott hirdetéseknek 10 lej pótdíj fizetendő. Csak válaszbélyeges érdeklődésre válaszolunk.

Előfizetési díj havonta 40 lei — Megjelenik mindennap

POSTA

Róma fényképésznél

legolcsóbb, legszebb a fénykép!!

6 db csak 80 lei!

Ugyanaz, ami a kirakataimban látható!

Kérem a n. é. közönséget, ne hagyja magát a konkurenciától félrevezetni!

ALLÁS

Ugyes szobaleány állást keres. Cim: Nagy Lajos, Társnád. 2566

Keresünk bevezetett helyre fizetetéssel és százalékkal gyakorlott lapkihordót. Ligethez közel lakók előnyben. Jelentkezni a kiadóhivatalban. 2487

VÉTEL-ELADÁS

Eladó egy magánház, mely áll kétszer egy szoba, konyha, speizból, nyári konyhából és mellékhelyiségekből, 100 quadrát kert, 40 termő gyümölcsfa. Colonia Iosia Str. 62. No. 11. 2470

Egy mély gyermekkosci eladó. P. Venetia 11. 2577

Eladó 8-as Shuttlevoorts csépő, MAV kazán, üzemképes állapotban, szűrővel, Hegyesi gépész, Santaul mic. 2488

Egy kézi hajtású tengeridaráló „Kühne” gyártmány eladó Str. Franceza 12. 2419

Egy telek a Piața Venetian eladó. Cim megtudható Piața Venetia 11 sz. alatt. 2326

Eladó 2 szobás magánház megfelelő kerttel 35.000 lei. Mellette egy ház hely: 15.000 lei. Oradea, Str. Alesdului No. 4-6. Értekezhetni: dr. Bologa, Prefectura. 2540

Lakbérleti szerződési nyomtatványok kaphatók a Pásztor Ede cégnél, Piața Mihai Viteazul 4.

A nagyalomástól alig öt percnire, a volt városi szállótelep mellett, házépítésre alkalmas parcellák, köztük több sarokhely is eladó. Értekezni a tulajdonosnál délelőtt 9-ig, délután 2-4 óra között Str. Franceza 12. 2420

LAKÁS

Kétszobás, konyhás, fürdőszobás lakás augusztus elsejére kiadó. Nicolae Zigre 28. 2473

Kiadó augusztus elsejére egy szoba, konyhás lakás. Str. Vilson 14. 2549

KÜLÖNFÉLE

Szombat este disznótoros vacsora lesz a restaurant „Elefant”-ban, Baia Felixen, Kovács Béla zenekarának közreműködésével. A közönség szíves pártfogását kéri Poros István. 2578

Biztosan megtanul angolul 3 hónap alatt, ha angol nyelvórát nála veszi. Kellemes nyári helyiségben olcsón tanulhat. Szűcs Béláné, Str. Poincare 7. 2502

Kiadó egy bevezetett fűszerüzlet, új berendezéssel azonnal. Sft. Iosif 55. Iuliu Maniu ut mellékútcája. 2542

Egy jömeneteltű trafik forgalmi helyen a központban betegségek miatt sürgősen átadó. Cim a kiadóban. 2574

Makulatura újságpapír kapható kis és nagy mennyiségben Pásztor Ede cégnél Piața Mihai Viteazul 4.

Rádió műsor

SZOMBAT

București: 6.30: ritmikus tor na, rádió híradó, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vízállás jelentés, 13.10: Déli hangverseny közvetítése. Közben sport hírek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárás-jelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 17.30 Románia őrsege szervezet órája. 19 Felolvasás. 19.17 Katonazene. 20 Felolvasás. 20.15 Híres énekesek lemezei. 21 Üzenetek 21.15 Táncczene. 22.30 Hírek. 22.45 Vendégloji zene. — Majd hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána közlemények.

Budapest. 7.45: Torna. Utána Gramofon. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Országos postászenekar. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemezek. 15.35 Hírek. 16 Árfolyámhírek. 17.15 Mit üzen a rádió? 17.45 Pontos időjelzés. 18 „Kutyák”, elbeszélés. 18.30 A rádió szalonzenekara. 19.20 Közvetítés Hajdu szoboszlóról. 20 Magyar nóták.

21 Hangjáték. 22.20 Hírek. — 22.45 Jazz. 23.30 Magyar Szimfonikus Zenekar. 24 Hírek német és olasz nyelven. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Pálinka, kés, emberhalál, börtön...

A satumarei esküdtsek tegnap tárgyalta Bletan Gheorghe 32 éves bicsadi földműves ügyét, akit emberöléssel vádolt az ügyészség.

A gyilkosság január 31-én este a bicsadi Herskovits-féle korcsmában történt. Bletan néhány ismerőseivel pálinka mellett mulatott. Italos fejjel összeszólalkozott David Grigor fiatal gazdával, akit késével több helyen megszurta. A súlyosan sebesült földművest kórházba szállították, ahol három napi szenvedés után meghalt.

A tanú kihallgatások és perbeszéd után az esküdtek emberölésben mondták ki a vádlottat bűnösnek. A bíróság a verdikt alapján Bletan három évi fogházra és 10 ezer lej kártérítés megfizetésére ítélte.

NYOMATOTT PASZTOR EDE CÉGNEL ORADEA